

ЗАХИСТ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ВІД ХВОРОБ ТА ШКІДНИКІВ

О. А. Коваленко, канд. с.-г. наук, доцент

В. Г. Миколайчук, канд. с.-г. наук, доцент

Д. А. Рижик, студентка

Л. І. Істляєва, студентка

Миколаївський національний аграрний університет

На території України вирощується приблизно 6 тисяч видів лікарських рослин. Декілька культур не мають промислового інтересу, а деякі з них потрібні на ринках тоннами.

В загалі вітчизняний ринок лікарських культур експерти оцінюють в 5100 т., при тому що вміст світового ринку складає не менше 600 тис. т.. В Україні переробкою лікарських рослин займаються лише малі підприємництва, їх приблизно 3000, але при цьому в нашій країні спостерігаються дефіцити якості сировини.

Загалом із лікарських рослин виготовлять понад 45% медикаментів, які застосовують для лікування серцево-судинних захворювань, проносних, відхаркувальних, кровозупинних лікувальних препаратів.

За останні часи вирощування лікарських рослин набуває популярності серед аграріїв. Не дивно що в підприємства виникають запитання «Як захистити лікарські рослини?», якщо за останні три роки площі лікарських рослин збільшились.

Системою захисту рослин є: додержання комплексу заходів, направлених на профілактику, а також вибір попередників, що запобігають накопичуватись на полі різних шкідників і збудників хвороб цих культур. Важливим профілактичним заходом може бути низьке скошування стерні лікарських рослин та спалення пожнивних решток.

Але на жаль, загальні фітосанітарні заходи не завжди вирішують ентомологічні та фітопатологічні проблеми [1, 3].

Шкідників лікарських рослин можна поділити на три групи:

До першої групи відносяться шкідники коренів, чи ґрунтові шкідники, до цієї групи відносяться шкідники які об'їдають листя та надземні частини рослин, при цьому знижується врожайність:цикадки, попелиці, клопи.

До другої групи відносяться шкідники стебел та листя. Ця група є найнебезпечнішою для рослин, до неї відносяться такі шкідники: капустянка звичайна, личинки хрущів. Всі ці шкідники пошкоджують корінь рослин, деякі з них знищують всю кореневу систему. [1-3].

Перед сівбою норма витрат для обробітку насіння лікарських рослин становить 0,5-1,5 л/т. Щоб уникнути зараження кореневою гнилю, потрібно застосовувати такі фунгіциди:

-Агат- 25 К (8-10 мл/т)

-Триходермін БТ (5-10 л/га), при цьому Триходермін можна використовувати проти фузаріозного в'янення.

Якщо на деяких частинах рослин (стебла,листя) виникли комплексні хвороби, можна застосувати такий продукт як Мікосан (марок Н та В), 3% в.р.к. (10 л/га), та Планриз (1-4 л/га) [2].

Література

1. Лікарські рослини: енциклопедичний довідник / Відп. ред. А. М. Гродзінський. – К.:Видавництво «Українська Енциклопедія» ім. М. П. Бажана, Український виробничо-комерційний центр «Олімп»,1992. – 544с: ISBN 5-88500-055-7

2. Хімічний захист рослин: засоби, технологія і екологічна безпека. –Зінченко В. А.,2012. – 247с

3. Вірусні інфекції лікарських рослин і їх вплив на зміст біологічно активних речовин \ Міщенко Л.Т., Дащенко О.В.

4. Вирусные инфекции лекарственных растений и их влияние на содержание биологически активных веществ \Мищенко Л.Т., Дащенко А.В.,

5. Загуменникова Т.Н. \ \ Вопросы биологической, медицинской и фармацевтической химии. – 2013.

УДК 633.8

ЗВІРОБІЙ ЗВИЧАЙНИЙ: МОРФОБІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ВИРОЩУВАННЯ

О. А. Коваленко, канд. с.-г. наук, доцент

А. В. Панфілова, канд. с.-г. наук, доцент

В. Д. Киндилевич, магістр

Л.С. Сокіл, студентка

Миколаївський національний аграрний університет

Звіробій звичайний (божа кривця, стокривця, кривавник, заяча кривця, калмицький чай, зілля святоянське) це лікарська багаторічна рослина, яка поширена на території України, та належить до родини Звіробійних (Clusiaceae), роду Звіробій (Hypericum). Раніше рослина входила до родини Клузієвих (Clusiaceae) [1].

В Україні зустрічаються ще 12 видів рослин роду Звіробію, серед них найбільш поширені звіробій плямистий (Hypericum maculatum L.), витягнутий (Hypericum elongatum L.), гірський (Hypericum montanum L.), які також мають лікарські властивості [2, 3].

З початку 16-го століття в Україні почали широко вводити її до сумішей лікарських рослин. Росте звіробій на відкритих сухих луках, пагорбах, по чагарниках, у мішаних лісах та зустрічається не високо в